

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések, pesti művészeti egyesület, a' hely. hitv. egyházkerület főconventje Pesten; töröz-megyei követszámlási közgyűlés; ugoemegyei közgyűlés; acsai és kassai hírek, zendülemény Bosnyákhonban, utóhangok a' szász király mulatásáról Nagyszalókon; 's a' t.) Amerika (egy lapszerkesztő házasodik; 's a' t.) Spanyolország (a' két királyné Valenciában; 's a' t.) Anglia (Albert big londoni polgárrá választatva; elegy; 's a' t.) Franciaország (nagy radikál lakoma Chateaunál; a' hollandi volt király nyilatkozata fogoly fia ügyében; a' kormány a' tőzséresalások ellen törvénykezést rendel; hivatalos békeremények; lapvélemény az angol ministerség nyilatkozatáról a' négyes szövetség iránt; elegy; 's a' t.) Törökország (a' szultán meghalt; összeesküvés Konstinápolyban 's merény a' szultán élete ellen; 's a' t.) Németország. Dánia. Gabonaár. —

Magyarország és Erdély.

Ó es. 's ap. Fels. Selmecezen a' várostelki (stadtgrunder) ólomhuta ispánságra Leithner Antal bányászgyakornokot mélt. kegy. kinevezni.

A' nm. magyar kir. udv. kamara a' mármarosí ujan-rendezett urbéri és erdőszei mérnök-hivatalra Vozáry Józsefet (eddig ns Mármaros megye tisztí mérnökét), a' verseczi kir. sóhivatalnál ellenőri hivatalra Merz János ugyanottani sómázsamestert, ennek helyére Rishauer Lőrincz fehértemplomi sómázsamestert (saját kérelme következtében), a' poroszlói sóhivatalnál ellenőrködő sómázsamesteri helyre Pauer Károly bártfai kir. sóárnokat (szinte saját kérelme következtében), a' nagybecskereki kir. só- és tisztartói ellenőrségre Leybold Mihály eddigi sómázsamestert, a' kézmárki kir. só- és harminczad hivatalnál megürült só és harminczados helyre Bertalanffy Pál harminczadost, a' temesvári kir. só- és harminczad-hivatalnál ellenőrségre Schrott András klenaki harminczadost, 's a' szilágy-somlyói sóhivatali sópajtáőríségre Dancs Pál genyeti sószámvevőt alkalmazni; nemkülönbén Sívárott (lépcsőnkinti előmozdítás által) Martényi Ferenczet a' tisztartó hivatal rendes irnokává, Horváth Lászlót sóhivatal irnokává, Berzeviczy Gábort sópajtai mázsáló-irnokká, Füller Gábort sószállítási felvigyázóvá, Eller Antal kamarafelügyelőt bemázsálóvá kinevezni; Huzl János técsői kamrai erdőszt bruszturai elsőrendű erdőszhivatalra előmozdítani; temesvári tisztartó hivatalnál megürült irnokságra Popovics Pétert (a' dentai kam. tisztartó-hivatal irnokát) áttenni, ennek helyébe Vurmhörger Józsefet (a' temesi kam. igazgatóság számvető díjnokát) iktatni, az ezeresi megürült kamarai ispánságra Krenauer Ferencz oraviczai irnokot, ennek helyébe Türbach Ferencz rékási kam. tisztartó-hivatali gyakornokot, a' skeusi ispánságra Brand János temesi igazgatósági irnokot előléptetni; a' borsai vám- és harminczadi jegy- vagy bárczaszedőséget Csernak Károly vám- és harminczad felügyelőnek, az alsó-vereckei vám- és harminczadnál megürült ellenőri hivatal Láncey János alsó-jablonkai vám- és harminczadszedőnek, a' voloszankai vám- és harminczad szedő szolgálatot pedig Robel János skalitai vám- és harminczadi ideiglenes ellenőrködő irnoknak ('s mind a' három legutóbb nevezett hivatalt ideiglen) adni; végre kudini harminczadossá Alexievics Anasztáz ujpalánkai harminczadost, bukkariczai harminczadossá Tintor Samu fumei só- és harminczadi irnokot, rácsai harminczadossá Popovics Szaniszló zavallyai harminczadost, ennek helyére Vrbna Miksa glinai utlevélvizsgálót, ennek helyére pedig Péterffy Antal debreczeni harminczadi gyakornokot, szviniczai utlevélvizsgálóvá Popovics Pál zimonyi harminczad-felügyelőt nevezni méltóztatott.

A' pesti művészeti egyesület f.e. sept. 21. dik napján, délutáni 4 órakor a' n. Casino teremében tartandó nagygyűlésére ezzel a' t. ez. részvényesek tisztelettel meghívának. Költ Pesten september 12. dikén 1840. Szalay László, egyesületi titoknok.

Thuróczi megyében a' lefolyt országgyűlésen alkotott törvények kelyek aug. 27. dik 's köv. napjain közgyűlésileg kihirdetvén az alkalommal köv. határozatok létesültek: 1) Jövő év kezdetével minden politik. jegyzőkönyv, 's azzal öszszekapcsolt felirat és levelezés magyarúl vitetik; de a' tisztí jelentések deakul is elfogadtatnak. 2) E' megyében minden járás csak egy szolgabíróval levén ellátva, miután ezek a' mezei rendőrséget illető rendelkezéseknek, számos egyéb foglalatosságik miatt, sehogy sem felelhetnének meg kielégítőleg, a' járásbeli tisztek négy alszolgabíróval szaporítása iránt a' nm. Helytartótanács megkérteni rendeltetett. 3) Az urbéri, jobbágyok örökösödési, mezei rendőrségi és szóbeli pörök tárgyában hozott törvényzikkék lefordítatván, a' községeknek ki fognak adatni. 4) Az országgyűlési költségek fejében, minden szavazattal bíró nemes ember, 18. dik évestől kezdve, kivévén az özvegy családányakat, személyenkint 20 pgral járulni köteles, a' fenmaradandó hiány pedig a' birtokot illeti. 5) A' katonajonczok öszszeírását járásonkint eszközöndő választmányokon kívül, még egy középponti, mint az öszszeírásból netalan keletkezendő kérdéseket eldöntendő, mind pedig az országgyűlési költségek, 's más egyéb országos terhek felosztását kezelendő, és a' személyenkinti birtokot illetőleg, kivetési elveit kidolgozandó, számos tagú választmány neveztetett ki.

Acsa (Fejér vgye) sept. 10. kén. Szép és sziveinkben örök emlékü nap viradott ránk, midőn Ó es. kir. fensége, József, hazánk mélyen tisztelt nádora, és legkegyesb földes urunk, áthatva azon szent igazság erejétül, minélfogva, csak nevelés teszi az embert emberré; hogy a' jó, igaz 's hasznosra törekvő ösztönöket a' serdülő gyermekségben annál sikeresebben fölélessze, legnagyobb örömünkre iskolánkat magas személyével szerencsésíteni méltóztatott. Megható látvány volt szemlélni Ó fenségét nagyszerű gondjai közepett, ez egyszerű szerény helyen, 's szívemelő: milly lelki örömet 's gyönyört élvezett ő a' gyermekek feleleteikben 's bámulatot gerjesztő azon türelem, mellyel őket több óraig, minden tanulmánybul 's különösen a' vallási tárgybul, mellybul mindnyája felett,

hallgatá. A' gyermekek meglepő készséggel 's illedelemmel feleltek, úgy hogy egy szelidebb nevelésű városi iskolát varázslának elő. Bár a' helység sokkal nagyobb része német, a' gyermekek még is kitünő előmenetelt tettek hazai nyelvünkben. A' köszöntések is, magas vendégünk különös tetszésére, magyar nyelven szavaltattak el, 's a' szívömlédezésnek őszinte kifejezése, az ártatlan gyermeki hang kíséretében olly érzékenyítő volt, hogy Ó es. kir. fenségének valamint a' tisztés jelenlétének is örömkönyvei valának szemlélhetők. A' egész próbatét Ó es. kir. fensége nagy megelégedésével juta véghez. Adja is a' kegyes ég, hogy ő es. kir. fens. illy nemes tettek érzetében, forrón szeretett hazánk javára még igen igen sok örömteljes napokat éljen!

A' hely. vallástételt követők négy Superintendenciájának közgyűlése f. hó 9. dik, 10. dik és 11. dik napjain tartatván, azon a' többi érdekes tárgy közt előfordult a' Pesten felállítatni tervezett ref. főiskola ügye is. Melegen pártoltatott a' superintendenciák képviselőji által, ezen egész ref. testületre, sőt egész hazára üdvet árasztandó nagyszerű cél, 's bátor a' benyújtott terv megkezdése 's kivitele egyenesen a' dunamelléki superintendenciára, mint helyzeténél fogva is illetőre, hagyatott; a' szép ügy telhető előmozdítása mindazáltal, általanyosan minden superintendencia nevében elhatározottat. Ez alkalommal t. t. Péczely József, debreczeni prof. és tud. társ. rendes tag, jóért nemesen hevülve 's eddigi szép érdemeit nevelve, ezer pengő for. tőke megajánlásával kezdé meg a' vállalatot; melly nemes ajánlat annál kedvesb érzést, annál biztatóbb reményt támasztott az ügyért dobogó keblekben; mert az egyszersmind czáfólatul szolgálанд azon kétkedők v. aggodók előtt, kik e' keletkezendő pesti főiskolában, a' többi r. főiskolának nemesak veszélyes versenyzőjét, hanem épen előlőjét rettegik: Péczely bizonyosan buzgó férfija a' maga iskolájának; de okot aggodalomra nem látván, biztosan követi szép lelke sugalmát, a' honért, vallásért, a' minden jóért lángolót. — Egy másik közlemény pedig ugyane' tárgyrul bővebben így értesít: F. hó 9. dik 10. dik és 11. dik napjain tartatott Pesten a' hely. hitv. egyházkerületek főconventje szokatlan nagy számu egyházi 's világi hallgatók előtt. A' tanácskozás nevezetes tárgyai közt legfőbb érdekek látszott birni, 's mindenki várakozását 's figyelmét feszülve tartá, a' Pesten állítandó ref. főiskola, melly iránti fontos indítvány (mint tudjuk) a' dunamelléki egyházkerületnek mult 1839. nov. 10. kén közgyűlésében jöve szönyegre. Azon remény 's közohajtás, hogy a' tervezett üdves intézetet mind a' 4 egyházkerület pártolandja, ime valósult; mert V e s z p r é m i szavai szerint (lásd f. é. Társalkodó 69. dik számát) „világosság emberei, közjó barátai ültek a' tanácsban, 's lelkes részvétellel igazlak a' berekesztő szép szókat „korunk haladás korá! Az egyházkerületek főnökei 's egyéb küldöttei, megbízatásukhoz képest egy értelemben kijelenték: miszerint a' Pesten állítandó iskola iránti indítványt mind a' 4 egyházkerület elfogadja, 's a' nagy cél létesítésére segédkezetek nyújtani kész. Az intézet mennyire terjedése 's felállításmódja felett oszlott meg a' kisebb rész véleménye, 's némelly vitákra nyújtott alkalmat; miknek egyébiránt elmaradni nem is leheté, midőn az egész magyarhoni ref. felekezettel, 's a' körülményekre nézve több oldalrul fontolatra veendő iskolai ügy forga kérdésben. De a' viták a' tárgy komolyságához 's nagyszerűségéhez illők 's lelkesek valának; 's illyekkel kelle az igazságot kifejtteni 's egyesíteni a' nézeteket. A' józan ellenzési párt, — mint a' nagy angol férfi bőlesen mondá, — pénzen is megszerzendő volna, ha magában nem keletkezne. A' conventi tanácskozások eredménye lön végre azon határozat: hogy a' dunamelléki egyházkerület, a' kivántató tökének aláírás utján eszközöndő beszerzését kezdje-meg; 's a' többi egyházkerület is, mind a' szokott kihirdetéssel, mind keblökbeli tehetős pártfogók megkerestetésével, 's ajánlásokkal a' szent czélt elősegéllendik. Szép következményekkel biztat, sőt előre biztosítani látszik az ohajtott sükerrel a' 4 testvérkerület képviselőinek lelkesültsége a' közügyért; mellynek elég bizonyosága már az is, hogy épen a' debreczeni főiskolának egyik érdemteljes oktatója, a' köztisztelet és szeretetben álló Péczely József, kinek közjóra hevült keble hideg előítéleteket 's törpesztő féltékenységet nem táplál, a' haza sziveben ültetendő, 's korés czélszerűleg rendezendő ref. főiskolának sok oldalu 's messzeterjedő hasznairól, 's a' több anyaiskolára is jótékony hatásáról meggyőződév, első vala szives, ezer pengő ffor ajánlani ez intézetre a' gyűlés színe előtt. Századunknak önzésfojtó ns lelkiületét tettekből ismerve, bizton várhatni: hogy mihelyt az aláírás ivek megnyitattak, nagy számmal fognak találkozni hőkeblűek (sőt találkoztak már eddig is), kik az alkotandó pesti ref. főiskolát, mint nyelv és nemzetiség tekintetéből is az egész hazára nézve nagy figyelmet érdemlőt, buzgó részvétellel pártolandják. — S.-A.-Uj helyben a' közgyűlési tanácskozások aug. 27. 28. és 29. napjain köv. eredményeket szűltek: 1) fölelevenítettvén a' m. évi nov. tisztújítószék kor közbejött zavarok emlékezeté, miután a' közelebb tartott tisztválasztás 's több körülmény változása miatt a' megyének nyugal-

masb léte, a' közbéke, kölesönös bizodalom, rokoni érzet, szóval: a' közjé előmozdítása mulhatlanul megkívánja, hogy a' megye mind azon békés polgárainak, kik a' fenemlített kedvetlen következtű építészek alatt történt zavaok miatt fenytő pór alá vétettek, a' megye RRnek hű kebléhez visszaesatoltatása eszközöltessék. Ezen előterjesztés közpártolatást nyervén, közohajtásnak jelentett 's elhatározatott: Ő Fels. alázatos felirattal kéressék meg az iránt, hogy a' megye azon polgárit a' per alul felmenteni méltóztassék, egyszersmind közohajtás biztos sikerülése tekintetéből a' főkanzellár 's főispán kegyes közbenjárásért, valamint a' főispán helyettes is pártolására megkéretni határozatott. Törvényhirdeteskör indítvány tétetvén az országgyűlésen jeles magaviseletéről 's alkotmányos hazafiságáról ismertes Deák Ferencz Zalamegye nagy érdemű követének a' megye tbrájá körébe vétele iránt, a' megye RR. a' főispán helyettes megkérék az iránt, hogy Zalamegyének azon lelkes fiát és követét a' megye tbrájává kinevezni sziveskedjék. A' gyakori esőzés miatt folyóvizeink ismét áradozni kezdenek, a' szénasárjút több helyen már el is borította az árvíz, a' juhos gazdák méltán aggódhatnak a' jövőendő takarmány szűke miatt. Aratás a' legsilányabb volt: semmi legkisebb gyű nöles; a' szőlő gerezd a' hideg és gyakori esőzés miatt még alig kezd érne; bort keveset 's nem igen jót várhatni. —

(Utóhangok a' szász király mulatásáról Nagy-Szálokon.) A' nagyszálok furdóru 's vidékéről az augsburgi német lap egyik levelezője így nyilatkozik: „Míg Magyarország felső részeiben néhány furdó vendégeinek száma folyvást gyérül, egy eddig nevével alig ismert kis hely annyira törekszik emelkedni, hogy kis idő mulva bizonyosan elérendi az érdelemlett nevezetességet, minék alapját maga a' nagyszerű természet veté meg. Európa majd minden magosb hegyvidékét b utazák, esodálák és leírak már, míg a' szépebbi nagyszerű és magok nemében egyetlen karpáti bérezeket illő figyelemre nem igen méltaták. E' hegyek eddig az egész nemzet 's ország sorsában osztakozni látszottak, mert az utóbbiak is mintegy sűrű köddel voltak borítva, nem igen vonhatván magokra az idegenek figyelmét, 's egyszersmind azon előítéletet költvén, hogy közelebb vizsgálatra nem is érdemesek. Mikép ebredt föl a' nemzet ez önnelhezségű álombul, mikép tör magának a' homályt szeretők fondorlati daczára óriási léptekkel ösvényt számtalan akadályon nemes, fonséges és szabad polgárhoz illő ezél elérésire, az nem ide tartozik 's csupán e' mondás alapossága bizonyításaul említetik: miszerint minden nemzet csupán magának tulajdoníthatja, ha más nemzetek által feledtetik, 's hogy mihelyt méltóvá teszi magát más szabad nemzetek sorában ragyoghatni, hazáját azonnal örömet látogatják az idegenek. Az ónsúlyu százasos köd már oszladozni kezd, és a' bámuló vizsgálónak igen sokat mutat, mi csak ugyan közelebb megtekintésre méltó, 's nem fogja senki tagadhatni, hogy illy tárgyak közt az első helyet kétségköl a' szépebbi hegyormok foglalják el. E' hegyek nem mérközhetnek ugyan a' schweizi óriásokkal, de mégis ugyanolly esodálatra méltók, és vizsgálatra annál inkább ajánlkozunk, mivel egy regényes pontul valamennyi kitünőbb helyét bejárhatni. E' hely a' nagyszálok furdó, Bezer lábnyi magosban a' tenger víztükre fölött. Kevés év előtt elhagyatott vad magány volt e' hely, 's most már több házat találhatni ott, mikben kényelmes lakást lel az utazó. Nagyszálok a' karpatok Chamounya, azon különbséggel, hogy olesőbban és majl ugyanazon kényelmekkel lakhatni ott. A' nagyszálok érzésviz mindenben a' gasteinihez hasonlít, csak hogy hideg, de már csak igen kevesen használják, mert természeti hidegvíz-gyógyászat jözan kormánya ott is elfoglala már illő helyét, 's dologhoz értő szerény férfi által gyakoroltatik. Néhány év óta szoktam már a' nyár hobb napjai egy részét tiszta lég kedvéért e' furdóban tölteni, 's így az idén is több napig mulattam már ott, midön egy külföldi vendég érkezte, olly fényt vetett e' furdóra, mit leírni alig bírok. Épen ebéd mellől keltünk fel, midön 3 idegen érkezék, igénytelenül helyet foglalt 's evés közben kívánatát nyilvánítá valamely vezetővel a' közel regényes völgyet bejárhatni. Véletlenül közelebb jutván az idegenekhez, kalauzul ajánlkozám melléjük, 's mikép bámultam, midön utközben megtudám, hogy az idegenek egyike Szászország királya, ki Hohenstein gr. álnév alatt utazá be a' karpáti vidéket. Másnap a' felkai völgybe rándult a' király, 's a' viharos idő daczára is fölkapaszkodott a' lengyeltarjára: a' lejövet rendkívül veszélyes volt, de a' király mindenütt elől ment, 's mindenkit páratlan nyájassággal bátoríta. Ebéd után beirá nevét a' vendégkönyvbe a' magas utazó 's Késmárkot látogatá meg, mint a' nagy Tökölly Imre egykori lakhelyét. A' régi vár megtekintése után másnap ismét a' hegységbe vonult a' király, még pedig ohajtott sikerrel, mert ekkor kedvezőbbek voltak a' napsugarok, 's ő fels. egész pompájában gyönyörködheték a' zöldtő pompás vi lékinek. A' magos karbunkulus-torony, a' holt papírvölgy, a' zöld tótorony, az imádkozó szerzetes, és számos egyéb tárgy a' lomniczi csücsesal együtt, különböző színekben ragyogtak a' nap sugári közt, mintegy üdvözleni akarók a' magas látogatót. E' kirándulás után Késmárkot 's másnap Magyarországot is elhagyá ő fels., miután maradandó emléket hagyott mindazoknak, kiknek szerencsájök volt körében mulathatni. —

A' t. cikkek hirdet. folytában ezeket határozoták Abaujmege RR. 1) A' katonajonczok állítása tárgyáb. szám. tagb. álló bizodalom rendeltetett, 's az országos választmány e' részbeni utasítása 500 példányban kinyomatni határozatott. 2) Az urbéri törvényekben történt változások a' nép előtt járásbeli sz. bírák által kihirdetettek. 3) A' változások nézve jövő országgyűlési követeknek adandó utasításul följegyeztetett, hogy a' tanuló intézetekben mindennemű tudomány egyedül magy. nyelven adassék elő 's honi nyelvünk diplomatikus nyelvvé tétessék. 4) A' mezei üdves törvények' sikeresb eszközlése végett minden járásba egy-

egy szbíró 's eskütt' tetele határozatott, melly végett a' nm. m. kir. helytartó tanácshoz felírás tétetett.

Debrezen, őszelő sán. Őszbó Ijén Nagyszólósón, a' főispán elnöklele alatt tartott népes közgyűlésben hirdetettek kü. gocsamegye közonségének az utolsó hongyülés nagy következtű törvényei. Illó méltánnyal hallgaták végig azokat a' megyei Rendek, bennök részint nagyszerű következtű nyek magvait elhíntve, részint olly intézeteket megállapítva látván, mellyek a' nálunk eddig igenis észrevehető kereskedési pangás megszüntetésire, a' nemzeti hitel fölemelésire, 's a' haza anyagi érdekeit kifejtő vállalatok biztosítására üdves hatásnak leendnek. Meleg szavakkal fejte ki az elnök főispán, miképen mind azon jótékony eredvényért a' legjobb fejdelem atyáskodásán felül, a' haza szolgálatának magos érdemei közt megöszült fölg nádornak, kinek böles elnöksége olly ezelszerűen vezeté az országgyűlést, tartozik a' nemzet forró hálával — ugyanazért a' RR.ek e' fenségének hálafelírást szavazának. Utóbb a' mezei rendőri cikkekbe foglalt szabályoknak a' megye körülményihez alkalmazása, az ujjonczok kiálltatása, országgyűlési kölcségek kieloldozása végett bizodalomok rendeltettek. Végre a' honias keblű főispán melegen emlékezett meg, a' tiszta, 's valódi hazafiság, józan előhaladás, 's mérséklet nagy férfiaról, a' képviselői tábla lelkeről, jeles polgári erényei miatt külföldön 's hazában öszintén tisztelt zalamegyei követ Deák Ferencz úrról, 's őt szorosb kapoocsal kívánván fűzni a' kormánya alatti megyéhez táblabírónak nevezé ki, mit a' RR. lelkesedéssel fogadván — elhatározták, hogy ezen megtisztelés felől, mind a' tisztelve nevezett férfi, mind pedig Zalamegye kü. lön levelek által értesítessenek. — Őszbó 3d. Sárközön, delutáni 4 órakor üdvözlé a' szathmár-megei fényes és 40 tagból álló küldöttség Kende Zsigmond e. alispán vezérlete alatt a' n. m. főkanzellárt, ki itteni terjedt birtokainak megtekintése végett e' megyébe lentaván, akkor épen baráti látogatását tevé a' szathmármegei főispánnal, kinek honias buzgalma a' mult országgyűlési 38 t. cz. örökre hirdetni fogja. Az üdvözlő alispán megemlítvén előbb a' megye ezen kedves meglepetését, miszerint, bárha keblében már királyokat, 's nádorokat tisztelt, de kanzellárt még eddig — a' hagyományok szerint (hacsak amazokkal nem utaztanak) nem üdvözölhetett. — tolmácsolá a' megye háláját a' nagyférfiúnak azon munkásságáért 's buzgóságáért, mellynek hazánk a' mult országgyűlés üdves törvényit nagy részben köszönheti, 's a' megyét kegyeibe ajánlá. — Nyájas leereszkedéssel fogadván 's köszöné e' kegyelmessége öszinte üdvözlést, 's egyszersmind határtalan szerénységénél fogva nyilvánítá, hogy a' mult országgyűlés nagy következtű nyekkel teljes, 's a' nemzet méltóságához illő kimenetelét ne neki hanem ő fels. kegyelmének 's azon mérséklettségnek tulajdonítsák, mellynek pályáján ezen megye képviselői is jártak, 's ajánlá azt továbbra is a' megye Rendeknek, megemlítve hogy valmint érett 's komoly férfiakhoz illő mérséklettség, 's a' jólértett és érzett szabadság fejt ki legjobban 's tartja fen a' nemzetek polgári boldogságát, épen úgy tulság, és szabadság által, századok viharival küzdött alkotmányok is porba dültek. Végre bizonyosítá a' küldöttséget, hogy polgári életének nincs hobb vágyodása, mint a' legjobb fejdelem kegyelmét 's lelkéből tisztelt hazafiainak beeses bizodalma megérdemelné, megérdemelve megnyerni, megnyerve, drága kincs gyanánt örökre birtokában tartani. Melly nyilt 's a' nagyférfiut valódiilag jellemző kifejezéseket, a' fényes teremtet eltöltő harsány éljen követvén az elnök egyenként bemutatá 's megnevezé a' küldöttség egyes tagjait, mit ő kegyelmessége a' legnagyobb nyájassággal fogadván, utóbb az oldal-teremben magányos tisztelgések tétettek. Szathmármege, e' napot méltán emlék-napjai közé számíthatja. Még egyet. A' minap U. gocsa megyéből két fő tekintetű férfi látogatá meg a' melegkeblű hazafinak 's dalnoknak Köleseynek sírját, kihez azokat beesülés, és barátság szent érzelmek fűzék. Sajnos! de a' sirt roskadó felben találák; vajjon miután azok, kik büszkének lehetének ő magokénak nevezhetni, így nézik el a' férfi sírját, kinek szellemi euleke a' késő századokban is élni fog — azon tisztelt társaság, melly a' Kölesey-emlék létesítését buzgó érzéssel vállala fel, ha ezt tudni fogja — nem fogna e' illó méltányt mutatni a' sír iránt, mellyben olly drága hamvak nyugosznak örök álmukat!

Bosnyákban. (Zendületi merény.) A' bosnyák vezér Serajevo véneit és főbjeit Travnikba idézte; de ezek nem engedve a' vezér kívánatának, Serajevo felé költöztek, 's azonnal gyors futárt küldöttek Konstantinápolyba, előjárójokat pedig elűzék, ki aztán Travnikba menekült. Rövid idő mulva mintegy 20 ezer fegyveres seregile össze és tüstint Travnik felé indult. A' vezér értesülvén a' merényről, azonnal batran a' zendülök elibe siette mintegy 4 ezer harezossal. Aug. 16-án Viles mellett a' két sereg összeütközött, és négy órai harez után a' zendülök futásnak eredtek Serajevo felé. A' vezér bátor elszántsággal üldözé a' futókat, és a' városba szándékozék rontani; de a' polgárság megelőzte őt és küldöttséget küldé ki hozzá, a' város kimélesért könyörgvén, minék következtében szándékától elállott a' vezér, azon kikötéssel, hogy a' kolompasokat kezeibe szolgálatassák, és táborba szállott a' város előtt. A' vezér e' esatában 300 embert vesztett, a' zendülök 600-at, és azonkül 100 nál több foglyot. —

Különbéle: Kolozsvárt a' Monostorutzára rugó piacszoron mult napokban egy m. e. két század előtt épített ház falát megbontván, éjszaki oldalában egy köblábnyi üregbe szorítva 's nagy kövel berakva lettek kileneztyukot, egy kakast, egy tojást. A' tojás még ép; az állatok lábai, szárnyai, nyaka, a' kakasnak még tarjja is tisztán látszanak, de husok és tolluk elsorvadt. Hogy ezen bevakolás alapoka valami babona volt, nem kétkedhetni. — N. Szebenben a' ns szász nemzet évenként tartatni szokott nemzeti gyűlést törvényes, gazdasági és politikai ügyei igazítása végett nemzeti ispanja elnöklele alatt f. évben is aug. 21-én 's köv. napjain megtartotta. Nagy dícséretére szolgál azon előrelátó nemzetnek, hogy e' szép nemzeti jogát fen tartotta, midön a' más két testvér nemzet egészen ki engedte gyakorlatból menni! V. U.

Amerika.

(Határkérdés). Egyik londoni lap szerint Van Buren kijelenté, hogy a' határkérdés miatt aligha szakadásra nem kerül a' dolog Angliával. Az amerikaiak gunyolják az ugynevezett „britt paczkázást” és esküsznek, hogy a' kérdéset földből egy talpalattnyi sem kap Anglia, ha csak meg nem veszi. — Az amerikai angol követnek kijelenté Palmerston, miszerint az angolok csak kínai hajókat fognak letartóztatni. — A' M. Chronicle szerint Anglia elfogadván a' közben járást Mexico és Texas közt. —

(Az ujjorki Herald szerkesztője házasadik). Az ujjorki Herald kiadó szerkesztője James Gordon Bennett ur köv. jelenté lapjában háza-

suló szándékát: „Én házasodni akarok, az idő olly szép, olly alkalmas, a' politikai 's erkölcsi javításra a' kilátás olly kedvező, hogy én tovább nem bírok ellenállni az anyaternészet isteni ösztönének: azért én özsze akarok kelni egyikével az ész, szív, lélek, vagyon, szépség és finom bánásmód által legragyogóbb némbereknek, kit valaha hosszú vándorlásom alatt a' siralom völgyében láttam. Mint egyes ember tíz éven keresztül dolgoztam a' világ javításán, egy magam, egy női lélek isteni igazításának segítségével, gyámolítása nélkül. Azon időszak ollyan volt, mint sivatag pusztában vándorlás. Csak egy nő, egy szép, erényes, kellemes, bájos, angyali nőváltoztatja az emberi élet útját az örökkévalóság felé rózsás ösvénnyé, és virágoztatja mint édeni rózsákat. Néhány nap mulva a' keresztyén egyház szertartása szerint összekelek a' föld egyik legjellesb, legtökéletesb, legszebb fiatal hölgyével. Neki van kinese; én kinese, nagy kinese keressem és találtam. Stoningtoni váltója, manhattani tőkéje nincs ugyan, de tisztasága 's őszintesége fölér fél millió pengő pénzzel. Van ennyi egy ingadozó bankban? Józan észben, és csinban fölér másik félmillióval: szellemben, lélekben és szépségben milliók milliójával, olly érték, melly a' világ minden rohadt bankjának pengő pénzt meghaladja. Isten úgy akarta, hogy a' Herald jövedelme körülbelül annyira rug, mint az elnök évi fizetése. A' mindenható isten áldása veletek! James Gordon Bennet. — Utóirat: Azon ostoba czimboraságnak, melly kevéssel ezelőtt a' Heraldot megtámadta, szolgáljon tudomásul, hogy mi most kedvesb dologgal foglalatokodunk, mint az ő bohóságaik. Házaságunkig és a' mézes hetekben nincs rájuk vesztegetni való időnk. Aztán majd utánok látunk a' gazoknak, ha csak e' jelen esemény következtében természetünk nem változik.“ —

Spanyolország.

(A' két királyné Valenciában.) Valenciában nem nagy örömmel fogadá a' nép a' két királynét; a' helyhatóság pedig egyenesen meg is támadá lapjában a' kormányzó királynét. O'Donnell ellenben folyvást legragaszkodóbb hűséget tanúsít irántok, mit a' kormányzó királyné rendkívül megelőző nyájas bánásmóddal viszonzá. O'Donnell még csak 32 éves erőteljes férfi, kiből tökéletesen bizhatik a' királyné, minek következtében alig fogja elveit változtatni, és így igen félhetni, hogy az ingerültséget lángokra gyújtandja a' kormányzó királyné makacsága, mit aztán könnyen újabb vérengzés fogna követhetni. Jelenleg új minisztereket keres a' királyné, kik nézeteivel jobban megbarátkozandnak, mint az eddigiek. Espartero mind ezekhez hallgat 's pillanatnyira egészen visszavonult a' politikától. —

Anglia.

(Albert hg londoni polgárrá választatva. Elegy.) Albert hgét, ki nem rég 22ik éve betöltésével a' nagy orosz ágra jutott, London város polgári közé soroztaték. Az illető ünnepély aug. 30án ment véghez Huidhallben. A' lakomára azonban nem jelent meg a' hg. — Az egyiptusi basa ellenszegülési szándékáról a' ministeri Globe így nyilatkozik. „M. Ali ellenállása csak rövid ideig fog tartani és sikertelen leend. Legvalószínű, hogy azonnal engedni fog, mihelyt észrevedni, miszerint Franciaország csupán semleg viselendi magát. Palmerston nyilatkozata elég világosan tanúsítja, mikép Franciaországot koránsem hanyagolták el a' keleti kérdésben a' nagy hatalmak, hanem inkább minden szükségesnek látszó lépést tudattak vele, folyvást igen kívánatosnak nyilatkoztattván együttműködését a' török birodalom főtartására, annyival is inkább, minthogy Franciaország többször határozottan oda nyilatkozték, miszerint rendkívül szíven fekszik Törökország függetlensége megóvása. Franciaországnak tehát épen nincs joga panaszkodni, hogy a' történetekről nem volt illőn értesítve. Bizván a' francia nemzet 's kormány visszatérendő józan gondolkodásában, reményljük, hogy a' Franciaország és Anglia közti háborút még távol eseménynek tekinthetjük. Kívánatos, hogy azon baráti kötelék, melly a' két nemzetet egymáshoz kapcsolja, soha ne szakadjon.“ — Hohenlohe hg aug. 31ikén Antwerpbe utazott. —

Franciaország.

(A' kormány a' tőzsér-csalások ellen törvénykezést rendel. Elegy.) Paris, aug. 27ikén: „A' pecsétörvényes parancsára azok ellen, kik nyugtalanító ál hírek terjesztése által a' tőzsércsarnokban rögtön keletcsökkenést és ennélfogva sok kárt okoztak, a' főügyvéd törvényes keresetet indít meg. Valamennyi parisi lap örvend ez eseménynek a' nyilvános hitelföntartás tekintetéből; de a' Charivari nem meri magát örömmel egészen átengedni, mert azt hiszi, hogy varjú varjunak nem vájja ki szemét, és a' miniszterelnök ipa ellen nem igen lehet majd szigorú a' törvény, ámbár épen ő vitte véghez a' legnagyobb tőzsér-fogásokat. — A' kormány a' carlosi szökevényeket már nyilvános munkákra kezdi használni. — A' Courier de Bordeauxban Fonfréde így nyilatkozik: „Thiers azon ellenmondásának egy szava sem igaz, mellyet St. Aulaire gr. küldetése iránt a' Moniteurben közölt. Az illy tagadás csak nagyobbíthatja azon rossz hitelt, mellyben Thiers már úgy is áll. Ő mindent tagad, miből pillanatnyi zavar hárulhatna reá, és utóbb őszinteségi fordulat alkalmával ismét mindent kivall. Így tön legközelebb a' Revue des deux Mondes azon cikkében, mit parancsára Mignet irt. E' kétszínűség elv igen sajnos, mert minden hibájánál többet árt a' miniszterelnöknek. Metternich hg azért nem igen hajlott Thiers közbenjárását elfogadni, mert nem rég elámitni törekvék őt Thiers. Mondá ugyanis, miszerint nem teend próbát a' nagy hatalmak tudta nélkül egyenes és közvetlen kibékülésre a' porta és M. Ali közt, holott ugyanazon pillanatban Perier titkon Alexandriába küldé a' basához, hogy a' török hajóhad kiadására és békekötésre bírja őt a' portával, ellenkező esetben pedig Franciaor. elválásával fenyegetse. Ez ajánlatra így válaszolt az öreg basa: „Ha Franciaor-

ország segít engem, úgy ellenkezem; ha Franciaország elhagy, úgy is ellenkezem; ha Franciaország ellenem támad, úgy ellenkezem.“ Miután Perier küldetése e' szerint nem sikerült, ezélt a' miniszterelnök eltagadá. A' világosan látó ausztriai statuskancellár azonban minden léptét jól ismeré Thiersnek Alexandriában, és tagadással nem engedé magát jégre vezetetni. Illy szerep mellett a' miniszterelnök tehát csak vesztethet, és böcsülete sem nyert semmit, akár mint kormányfő, akár mint magányos embert tekintsük. E' szempontból Thiers jelleme olly annyira ismértes már, hogy legjobb baráti is félve közelítenek hozzá, mert mindenügyben zavarba hozatástól tarthatnak. Guizot megküldémár egész hivatalos levelezést a' miniszterelnökkel parisi barátinak, hogy szükség esetén, ha t. i. jelleme gyanuba jöne, illőn használhassák azokat. E' szerint Thiers ügyei nem legjobb rendben állnak.“ —

(Hivatalos béke-remények. Elegy.) A' Moniteur aug. 27iki szára az ügyek jelen állapotjáról így nyilatkozik: „Több I. kormány-nyilatkozást kíván némelly ügyekben, például meghatalmazott küldetése iránt a' porta által M. Alihoz a' négyes szövetség határozatának tudtára adásával, és Stopford hajóvezérhez küldött parancsok iránt, azonnali tettleg föllépésre. Tudhatná mindenki, hogy a' kormány nem nyilatkozhatik naponkint mind azon mondákról, mik a' közönség közt szárnyalnak. Illy dolgokat épen olly nehéz tagadni, mint igenleni, sőt néha épen lehetlen. Meg lehet mindenki győződve, miszerint a' kormány semmi valódi lettdolgot, melly nagy mértékben érdemlendi meg a' közönség figyelmét, nem hagyand illó nyilvánítás nélkül; egyébkint azonban hallgatni tartozik a' kormány, bár mikép kényszerítsék is szólásra. Mi a' főnebbi két pontot illeti, azokra ezt mondhatni: a' porta meghatalmazottat küldé M. Alihoz, és tudatá vele a' szerződést. Stopford hajóvezérnek küldött minden parancs szükségkép az angol kormány titka. Véleményünk szerint azok, kik róla beszélnék, nem ismerik azt, és tulozva szólnak. Keleten kétségkél nemcsak egy esemény mehet véghez. Illy előrelátásból a' kormány határozati oda czéloznak, hogy Franciaországot olly állapotba helyezze, mellyben azon veszélyeknek, mik böcsületét vagy érdekét fenyegethetik, homlokot fordíthasson. Legyen valamennyi párt azon egyről meggyőződve, hogy a' kormány igen jól ismeri a' rajta fekvő egész felelősséget. A' kormány jól megfontolja kötelességét, teljesíteni fogja is azokat és legszentebbei közzé számítja azt, hogy Franciaország ne legyen rosszul készülve a' jövő eseményekre. Mi egyébiránt folyvást hisszük, hogy ez események békés tárgyak leendnek.“ — A' Jour. de Havre igen illetlennek tartja, hogy Joinville hg sz. ilonai útjában már négyszer kikötött, és tánczvigalmakat adott hajóm. — Laffarge Maria püre sept. 3kán, Elipabideé pedig 9ikén kerülend eskütszék elibe. —

(Lapvélemény az angol miniszterség nyilatkozatáról a' négyes szövetség iránt. Elegy.) Paris, aug. 30ikén: „A' Jour. des Débats ma már nem kétféle többé azon nyilatkozat valódiságát, mit Palmerston a' francia kormányhoz a' keleti ügyben alakult négyes szövetség létesülte előtt intézett, és a' kérdéses oklevél azon helyét, melly szerint „Franciaország semmi esetre nem ellenzendi azon rendszabályokat, miket a' négy hatalom szükségesnek tartand az egyiptusi basa megegyezte kieszközlésire“, következő jegyzetekkel kíséri: „Franciaország semmi esetben nem járuland közben, ezt mondjátok? Ám vigyázzatok jól, mi fog történni. Ti most fegyvert és löszert küldöttetek a' szyriai zendülőknek, 's most újra azon játékhöz fogtok, mellyben egykor már esalokoztatok. Ha a' szyriai zendülést csak léhán mozdítjátok elő, úgy M. Ali ismét elnyomandja azt, és Anglia közbenjárta aztán valódi gyávasággá aljasul; ha pedig veszélyesnek találja a' játékot a' basa és a' zendülés állhatatosságában európai biztos kezeket gyanít, akkor előnyomulást parancsoland fiának; 's hogy azt tenni fogja, abban pillanatnyi kétséget sem helyezhetek. És mit fogtok ti majd azután tenni? Talán, mint a' Times gyanítja, a' kopenhágai és navarini hős tetteket szándéktok megújítani, és Alexandriát és az egyiptusi hajóhadat a' törökkel együtt foglyjátok? 'S ha ezt csakugyan megteszitek, vélték, hogy gátolni fogjátok azzal Ibrahim és a' moszkák Konstantinápoly felé nyomulását? E' pillanattól nincs többé kezeitekben a' közbenjárás, mert Russziának csináltatok helyet. Ezek véleményünk szerint igen komoly lehetőségek. És mégis állítjátok, hogy a' francia kormány nyilvánítja, miszerint semmi esetben nem fog közbenjárni, habár Konstantinápolyt foglalják is el a' moszkák? Ez egyáltalában lehetetlen. Mi nem tudjuk, miben öszpontosulnak a' francia kormány kívánati és határozati; de hisszük, hogy azok leginkább majd a' bekövetkezendő körülményektől függnék. A' politika általános vezérlete fölött mindenkinek nyitva áll az ellenörködés; de a' rendszabályok, miket a' rendkívüli események megkívánhatnak, csupán a' végrehajtó hatalom körébe tartoznak. Mi csak annyit tudunk, hogy Franciaország nem leend nyugott néző, mihelyt valami esemény az európai súlyegyet megrendítendi. Ez okból volt kénytelen a' francia kormány oda nyilatkozni, miszerint békeföntartásra mindent el fog követni; de egyszerűsmind föntartja magának idővel körülményekhez képest határozhatni, és teljes szabadsággal eslekedhetni. És ez azon egyetlen út, melly Franciaország érdekeihez és böcsületéhez illik, ámbár egyébiránt Franciaországra nézve nem nagy baj: akár a' basa bírja Szyriát, akár pedig a' szultán hatalmába essék az vissza. — Crouy-Chanel aug. 29ikén a' páriszéki vizsgálóbizottság előtt tagadá, hogy Napoleon Lajostul 250 ezer frankot kapott Lajos Fülöp elfogatására, hanem csupán 140 ezer frank vételét vallá meg hírlap-alapításra. Egyébiránt, állítása szerint, ő 1839 óta semmi összeköttetésben nem állott Lajos hggel és a' boulognei merényről nem volt értesítve. — Lyoni levelek szerint aug. 28ikán reggel több elfogadás történt ottan. — Magánykörökben beszélék, hogy Lajos Fülöp az éjszaki követek előtt igen határozottan nyilatkozték, és többi közt e'

kifejezést is használta: „Minden oldalról esalatkoztam, és már most csupán Franciaország kardjára bízom magamat, 's megmutatom, hogy francziák királya vagyok.“ —

(A hollandi volt-király nyilatkozata fogoly fia ügyében. Elegy.) Bonaparte Lajos Saint-Leu gr., a Commerceben következő nyilatkozványt bocsáta közre: „Jól tudom, hogy nyilvánossághoz folyamadás különös és nem igen illő eszköz; de midőn egy öreg, beteg, butól lesújtott és törvényesen száműzött atya egyéb uton nem segítheti szerencsétlen fiát, akkor mindazok helyelseni fogják az illy lépést, kiknek keblében atyai szív dobog. Meg levén győződve, miszerint fiam, az egyetelen, kit még bírok, gyalázatos eselszövény áldozatja, nyomoru hízelgők, álbarátok 's talán ármányos tanácslok elesábitottja, nem hallgathatok, ha kötelességemet sérteni és magamat legkeserűbb megbánásnak kitenni nem akarom. Nyilvánítom tehát, hogy fiam, Napoleon Lajos, harmadszor is gyalázatos kelezésbe jutott, mert lehetlen, hogy olly férfi, kinél józan ész nem hiányzik, illy mélységbe készörömest rohanhatna. Ha ő vétkes, ugy legvétkesebbek a tulajdonképi tervkholók, kik őt elesábiták 's tévelyutra hurezolák. Szent undorral nyilvánítom, hogy azon gyalázat, mit fiamon elkövettek, gyalázatos gyilkos szobájába zárván őt, iszonyu és nem franczia kegyetlenség, 's épen olly durva, mint alacsony és álnok sérelem. Mint bús atya, mint 30 éves száműzött által megpróbált jó franczia, mint testvére, 's ha mondanom szabad, tanítványa azon férfinak, kinek szobrait ismét fölállítják, ajánlom eltévedt és elesábitott fiamat biráinak és mind azoknak, kik atyai és franczia szívvel bírnak. Florenz, aug. 24-ikén. Saint-Leu Lajos.“ — A Capitele szerint több pair határozottan vonakszik Napoleon Lajos elítéltetésiben részt venni: ha mind azon pairek, kik az elhunyt császárnak köszönik szerencsésüket, nem fognak a törvénykezésben részesülni, ugy a kormány kénytelen leendő eskütszék elibe állítani. — Némelly franczia lapok azon ocsmány rágalmat közlék, miszerint Apponyi gr. az előbbi ministerségtől bizonyos évdíjt huzott, mit Thiers megszüntetett; a Moniteur hivatalosan rágalomnak nyilvánítja e hirt. — A jour. d. Débats hiszi 's reményli, miszerint az angol kormány csupán a szyriai partvidék ostromzár alá helyezésére fog szoritkozni, mert így M. Ali megmaradhat még huzosb ideig mostani állásában, míg határozottabb erőszakoskodás esetén könnyen utolsó fokára jutandhat az elszánt kétségbeesésnek, mit könnyen európai háboru fogna követhetni. M. Ali azon nyilatkozatát, miszerint előleg csak védelmi állapotban szándéka maradni, örvendeztető békejelnek tekinthetni, 's most minden csupán az angol kormányügységétől függ. — St. Leu. gr. panaszát, hogy fia most Fieschi börtönében lakik a kormány rendeletéből, oda módosítja a kormány, miszerint azon szoba lényeges változtatások után legközelebb egy felügyelőné lakása volt, és így e tekintetben épen nem vádolhatni kegyetlenség miatt a kormányt. —

Törökország.

(A szultán meghalt!) Bukaresti magányos hírek szerint a szultán meghalt. Több bukaresti görög kereskedő kapott egyszerre Konstantinápolyból leveleket, mellyek mind ezt ismétlik. Hivatalos hírek mindazáltal még nem érkeztek. —

(Összeesküvés Konstantinápolyban 's merény a szultán élete ellen.) A lipcei All. Zeit. levelezője aug. 12-ről köv. ir Konstantinápolyból: „Még a szultán testőrjei közt is vannak pártosak, és ujra gyilkos merényt követtek el a szultán élte ellen. Midőn t. i. a szultán aug. 7-kén a mecssetbe lovagolna, utközben néhány megváltozott összeesküdt értésire adá, hogy imádkozás alatt a testőrség megölel. A szultán leugrott lováról, és egy esolnokon Tziraghan palotába evezett. A mecsset előtt kiállított őrség megtudván e dolgot, iszonyulag káromolta a szultánt és családját. Ujabb fogdozás és vallatásból kivilágosult, hogy a lázadók a szultánt öcsöstül megölni, és helyébe egy jancsár főnököt trónra ültetni akartak, mivel szerintük a mostani uralkodóház alkalmatlan kormányra (?). Egy török gőzös Odesszába ment, hogy a porta részire 60 ezer főnyi orosz serget kérjen, mellyből 40 ezer ember, mint végrehajtó hadsereg Ibrahim ellen nyomuland, ha a hatalmak akaratjának nem enged, 20 ezer pedig Scutarinál Konstantinápolyval általellenben vesz állomást. Két török fregátot és négy kisebb hadihajót három hónapi élelemmel láttak el, és 3000 rendes katonát szállítottak rá, hogy az angol hajóhadhoz csatlakozván a végrehajtásnál némiképp Törökország is legyen képviselve. Az angol hajóosztály és ausztriai hajóhadacska a török lobogót is feltüzendi. — Ugyanazon levelező köv. ir a szultán huga menyekzőjének ünnepéről: „A tarka törökséget megnézendő, tegnapelőtt a körszinbe mentem, hol lovagok mulattaták a népet; a szultán Dolma-Baktshe palota ablakából nézte a játékot, a hárem pedig emelkedettebb helyről; köröskörül mindenféle rendű 's rangu töröknőrebleányival bokros füstöt eresztgetve tanyázott. A szultánok jöttek és egy aranyos ruhás herélt tágasságot akart a nép közt eszközölni aszszonyainak. A török nők, kik leggonoszabbak a világon 's rosszabbak mint a parisi halkufárok; megboszankodván hogy nézésökben háborgattattak, a heréltet lováról levetették és keservesen megdöngették. A szegény pára sikoltott, és midőn nyilást kapott egyet kinzójai közül leszurtt. Ez által még nagyobb lett a harag és dühösködés, és kocsijokból a szultánokat is kihuzták, 's midőn a szultán öröket küldött, már akkor a herélt kiadta lelkét. — A Szyriába szánt, 6000 főből álló hadszállítvány aug. 19-kén elhagyá a kikötőt, és először Cziprusba és Mytilenebe vitorlázand. Míg Ali választ nem ad Rifaat beynek, addig minden ellenségeskedést kerülnek, és így a Szyriában leendő kiszállást is halogatják. — A porta jóváhagyá a négy hatalom londoni határozatát. —

A Bosphorus ázsiai partján 30 ezer emberből álló tábort ütnek. A dardanellák parancsnokát Konstantinápolyba hívák, ki három porosz mérnök-tisztaléttal tért a dardanellákhoz vissza. Az oroszok hajóra szállítható ereje a fekete tengeren 30 ezer főre megyen, Besszarabiában 80 ezer orosz áll, kik szükség esetén száraz földön segítendik a portát. —

A török kormánylap aug. 22-ki száma köv. igyekszik a törököket felvilágosítani a törökegyiptusi kérdés ügyében: „A magas porta és az egyiptusi basa közti villongás támadása óta az európai hatalmak azon kívánságot nyilvánították, miszerint az a birodalom érdeke és méltósága és a szultán jogai esorbulása nélkül intéztessék el. Azon kívánság természetesen következtése a velünk régóta fennálló barátságunk és azon gondolatnak, miszerint a török birodalom európai birtokainál fogva az európai hatalmak sorába tartozik, és így minden a mi azt illeti, egyszersmind Európát is illeti. A tudva levő események következtében a nagyhatalmak értésire adák a magas portának, miszerint a viszályok elintéztetésére egyesültek. A porta kimélni akarván a musulmán vért, 's eltávoztatni azon csapásokat, mellyek a háboruval járnak, elfogadá a hatalmak ajánlatát. E végett tanács ült össze Londonban, hol a porta meghatalmazottja is jelen van. A porta és idegen hatalmak mindent elkövetének a dolog békés kiegyenlítésére, mit a szultán méltósága és birodalom java megengedett, de mindhijában. M. Ali elbizván magát szerencsésjében, 's megfellekedvén azon forrársul, mellytül eredetét veszti 's minek mostani helyét is köszönheti, a birodalmat meg akarta osztani a szultánnal a mi urunkkal 's nagyravágyó szándékát az által igyekszik eltitkolni, hogy az izlám java tekintetiből követel olly sokat gyermekinek. De senkit sem szedhetett rá, mert mindenki tudja, hogy a hitóalmaztatása a szultánnak, mint minden igazhitű legfőbb khalifájának igen szíven fekszik, 's minden kívánsága 's fáradozása szüntelen annak javára czéloz. A londoni tanács látván, hogy M. Ali fenhajázó követelésit alább nem szállíthatja, szerződést kötött hatalmazottunkkal, hogy ha az engesztelő szó előtt csakugyan bezárná füleit, engedélyre erővel is kényszerítse. Ennek következtében a szultán átengedé M. Alinak az egyiptusi helytartóságot örökösen, és Szyria azon része helytartóságát, melly Egyiptustól és a vöröstengertől a Tiberias tengerig és St. Jean d'Acreeig terjed, ez utóbbi várral együtt holta napjáig, miért ő a most birtokában levő tartományokat és hajóhadat tartozik visszabocsátni. A határnap is meg van szabva, és ha nem enged magának tulajdonítsa a mi éri. A kül musteshar gözhajón vitte Alinak meg a londoni határozatot. A viszály valódi oka a birtokkérdésben fekszik. Ha mint Ali kívánja, a birodalom felét neki és gyermekinek adnák, az alattvalói viszony a fölséghez csak névszerint lenne meg. Ebből csak újabb baj származnék, melly a musulmanoknak kárára lenne. Ha az említett basa csak gyermekei 's maradéka sorsát akarná biztosítani ugy Egyiptus örök átengedésével czélját elérné. Ezen felvilágosítás után a nép átlátandja, hogy M. Ali a musulman birodalmat két részre akarja osztani, hogy a 's zavarnak ő egyedüli oka, hogy mind az, mit ügye védelmére felhozott, csak mesterséges, csalfa szópompa. Ha azért némelly tudatlan 's okatlan nem tudná fel fogni a dolgok állását, és ha volna ollyan, kit a többször említett basa hirdetései tévedésbe vitt volna, kemény büntetés vár rá, és hogy ennek eleit lehessen venni, azért bocsátatott közre e jelen nyilatkozat. — Konstantinápolyi hírek szerint a lázadás ujra kiütött Szyriában, és most már Beshir emir a lázadók vezére. A porta feszulten várja a tudósítást Egyiptushol, mivel nem reményli, hogy Ali enged. Franciaország meg nem egyezésétül nagyon fél a porta, mivel az európai háborut huz maga után, mellyben a birodalom könnyen végromlásra jut. Az őrség sokkal kevesebb Konstantinápolyban mintsem szükség esetén hathatósan léphetne föl, azért ujra 7—8 ezer albaniait vittek a fővárosba. A török hajóhad már, melly egy sorhajóból, egy fregátból, egy korvetből, és 25 szállító sajkából áll 's mellyen 5400 katona van, az angol-osztrák hajókhöz csatlakozott, és mindenben az angol hajóvezér parancsát tartozik követni. —

Oroszország.

(Az oroszok még sem támadták meg a cserkeszeket.) Besszarabia, aug. 19. A moszka fegyver mégis hüvelyben van, de ez nem sokkal tart. Az erősítvények megérkeztek a hadsereghez, a folyamok mint egyedüli biztos utak az ország belsejébe apadni kezdtek, de a hőség már naponkint kisebbül. Az eddigi akadály ez által le van győzve és csakhamar munkához fognak. Az oroszok több, parthoz közeleső helyet megerősítettek. A leghegek ismeretes főnöke Shamil 12—15 ezer emberével darab idő óta nyugtalanítja a moszkákat, miért is Galatejew táb. összehuzta erejét, és a tshetzenek földjét födözetlen hagyván, Shamil ujra felültette. Legalább is 60—70 ezer moszka gyűl a kaukazi tartományokban, de a hazáért, 's szabadságért harcoló cserkeszek előtt alkalmasint hátrálnak a zsoldos csapatok. — A Chiva elleni táborozással ez évben felhagynak, és az oda szánt csapatokat még nem tudhatni a cserkeszek ellen fordítják-e, vagy pedig Ibrahim ellen. —

(Az Ararat hegye teteje leomlott) Petérvár, aug. 25. Tiffisi hir szerint jun. vége felé a híres Ararat hegye felső része leomlott. A leomlás előtt tompa, de az egész környékben hallható zugás volt a hegy belsejében. Az ottani telepek közül egy nagy falut és egy örmény kolostort temetett el az omladvány. —

Gabonaár: Pest, sept. 15-kén: Tisztábuza: 204, 190, 175; — Kétszeres: 145, 140, 130; — Rozs: 120, 115, 110; — Árpa: 105, 100, 90; — Zab: 84, 81, 78; — Köleskása —, —, —; — Köles kása: 235, —, —; — Kukoricza: 140, 135, —; — pesti m. váltó garas.